

OP ONTDEKKINGS- TOCHT DOOR NOORDOOSTELIJK TURKIJE

Tekst en beeld: Olaf Sueters

Turkije, het land dat graag wil toetreden tot de Europese Unie. Het land dat Europees is maar tegelijk ook Aziatisch. Het land dat in Nederland vooral bekend is om zijn Turkse pizza's, de heerlijke döner kebabs en de allinclusive zomervakanties. Maar het beeld van dat land verandert snel als je de boeken leest van skilegende Jimmy Petterson en bergbeklimmer Ronald Naar.

Ook wij willen weer het onbekende opzoeken, onze helden achterna om met eigen ogen te checken of ze gelijk hebben. Over het Turkije met de imposante bergketens, de hoeveelheden sneeuw en de freeride- en toerskimogelijkheden. Maar wat is wijsheid, waar gaan we naar toe? Turkije is een enorm groot land met vele skimogelijkheden: Uludag bij Istanbul, Bey bij Antalya en de gigant Mt. Ararat op de grens met Armenië. Via het internet komen we in contact met Yildirim Ozturk van Alpin Turkey. Hij is zo ongeveer de enige skiënde berggids in Turkije en het toeval wil dat hij ook nog eens is gespecialiseerd in toerskiën! Yildirim is geboren en getogen in Erzurum en kent de gebergtes daardoor op z'n duim. Via de mail bespreken we onze plannen met hem en we boeken definitief twee tickets naar het onbekende noordoosten.

Erzurum

Een paar weken later komen we – na een nacht doorhalen in Istanbul – aan op het regenachtige en zeer winderige vliegveldje van Erzurum. De stad ligt op ongeveer 1500 kilometer

van Istanbul en het bevindt zich in een grote vallei met aan beide zijden witte toppen van het Palandöken-gebergte. We worden bij het zien van de sneeuw meteen gerustgesteld: je zou maar 4000 kilometer reizen en er ligt geen vlokje sneeuw! Het vliegveld is zo klein en wij zo blond dat Yildirim ons direct herkent. We worden niet alleen door hem hartelijk ontvangen maar ook door Yüksel en Ismet, beiden eigenaar van Kesit Tours. We hebben dus al direct drie vrienden gemaakt. De 'neef van' rijdt ons met een bus – welke doordeweeks wordt gebruikt als schoolbus – naar een hotel midden in de stad. Daar komt een ander familielid onze huurauto brengen die het Turks verkeersbureau ter beschikking heeft gesteld. Ons avontuur is begonnen!

Nadat we ingecheckt zijn, besluiten we met z'n allen te gaan lunchen. Lopend door de straten doet Erzurum grauw aan: een mix van sneeuw, ijs en stof ligt op de straten. Veel vrouwen zijn gekleed in 'chadors' (een gewaad dat het gehele lichaam bedekt behalve het gezicht), omdat dit deel van Turkije zeer conservatief is.

Maar in het restaurant is het erg gezellig en maken we voor het eerst kennis met de 'echte' Turkse keuken. De vele verschillende variaties van de Turkse pizza en de baklava zijn hier echt hemels! In 2011 organiseert de stad de Olympiade (waar de atleten zich voorbereiden op de Olympische Spelen) en is daarom één van de best ontwikkelde skigebieden van Turkije. Het skigebied ligt op tien minuten rijden en een gondel zorgt er voor dat je in no-time op 2900 meter in de poeder staat. Daarom voegen wij Erzurum toe aan het rijtje 'meest ski-vriendelijke steden van de wereld', met daarop ook steden als Teheran en Sofia.

Mt. Karakaya

De volgende ochtend staan we al vroeg aan de voet van de 3100 meter hoge Karakaya. Dezelfde schoolbus heeft ons van het hotel opgehaald na een voortreffelijk ontbijt. Een tip: doe een beetje thee in een kopje en doe er dan vooral veel water bij, dan is ie heerlijk.

Na de goede bodem hebben we in de lobby de ski's geprepareerd, de lawniepers en de rest van de gear gecheckt. Als het tijdens de rit be-

Het vliegveld is zo klein en wij zo blond dat Yildrim ons direct herkent.

gint te sneeuwen worden we nog vrolijker dat we met deze bus zijn gegaan. Onze huurauto zou het niet trekken over het besneeuwde en glibberige bergweggetje dat eindigt aan het begin van de klim. Het is niet koud, er staat wel veel wind en het sneeuwt. We klikken onze ski's aan, checken de vellen (nodig om omhoog te kunnen lopen), doen de rugzakken om en gaan op pad. Er is verder helemaal niemand behalve wij. Wij vijven, want Mustafa is ook van de partij. Hij is een vriend van onze gids en samen runnen zij Alpin Turkey. In het begin is het wel wennen om weer op de ski's te lopen want we komen van -10 NAP en het is ook wel weer een tijd geleden. Het terrein is niet al te steil, de sneeuw is zacht en het tempo ligt niet hoog. Eigenlijk een perfecte klim om te acclimatiseren en te wennen aan het materiaal en de hoogte. Onderweg pauzeren we een keer om wat te eten en te drinken en om te genieten van het uitzicht. Yildrim vertelt

dat ze hier een week geleden met een groep Oostenrijkers een paar wolven hebben gezien. Naarmate we dichterbij de top komen begint het steeds harder te waaien en we besluiten niet helemaal naar boven te gaan want het zicht is ook zeer slecht. Het is eindelijk tijd om onze eerste sporen te trekken in de Turkse bergen! We hebben geluk dat het tijdens de beklimming licht gesneeuwd heeft, want er is een zachte toplaag ontstaan. Bovenin is het nogal mistig maar naarmate we lager komen wordt het zicht beter en wordt het makkelijker om met bepakking onze weg naar beneden te vinden. We springen over half bevroren beken en tappen 'extra gezond' water bij een watervalletje voor we uiteindelijk bij de bus uitkomen. Volgens Yüksel hebben we nu wel een biertje verdiend.

Erzincan

Omdat onze vrienden deze week geen groep

hebben willen ze de freeridemogelijkheden gaan onderzoeken in Erzincan. Deze stad ligt ongeveer op 250 kilometer van Erzurum tegen het Munzur Nationaal Park aan met toppen variërend van 2500 meter tot ruim 3500 meter. Als na een check blijkt dat Erzincan niet eens in de Lonely Planet staat, dan is de keuze om mee te gaan snel gemaakt. We lunchen nog even snel, proppen onze kleine huurauto vol en vertrekken richting Erzincan.

Autorijden in dit deel van Turkije is net wat anders dan in Europa. Er zijn geen echte snelwegen, er zitten gaten in de weg, de belijning ontbreekt en in de avond is het pikkedonker. In Erzincan vallen we weer met onze neus in de boter. We komen aan in een leeg driesterrenhotel waar de manager van Kesit Tours zijn kaartje op de balie legt. Hierdoor daalt direct de gemiddelde kamerprijs met twintig procent per nacht. We checken in en besluiten daarna meteen de beste kebab van de stad te scoren. De tamtam gaat dat we in de stad zijn: tijdens het diner schuiven meerdere mensen aan om hun diensten aan te bieden en om de stad te promoten. Erzincan wil namelijk een skigebied ontwikkelen om meer toeristen naar deze regio te trekken.

Mt. Bakirli

De volgende ochtend staat de beklimming van de 3200 meter hoge Mt. Bakirli op het programma. "Precies achter die minaretten van de moskee kun je de top zien liggen", vertelt Yildrim als we op straat staan om te kijken waar we aan toe zijn. We hebben erg veel geluk want het is strak blauw en het heeft 's nachts gesneeuwd. Omdat de sneeuwgrens op 2000 meter ligt speelt de lokale boswachter voor Niki Lauda. Hij scheurt ons in z'n fourwheeldrive over een smal modderig bergweggetje tot waar de sneeuw begint. Hier trekken we onze ski's aan en zetten we ze op standje 'toeren'. We gaan op pad. "Het is eerste keer dat iemand hier met ski's omhoog gaat", vertelt de boswachter. We hadden al zo'n vermoeden. Het hele theehuis liep leeg toen wij aan-

kwamen in het dorp. Die mannen keken ons al aan met een blik van 'wat komen jullie hier doen'. Omdat we 1200 hoogtemeters moeten overbruggen hebben we vandaag een lange werkdag voor de boeg. Onderweg hebben we een perfect uitzicht op het dal van Erzincan en zien we aan de overkant de hoge witte toppen als onderdeel van de Munzur-bergketen. Na een korte lunch ploegen we stug door en eenmaal op de top worden we rijkelijk beloond voor onze inspanningen. Al etend en drinkend genieten we van het uitzicht. We kijken op de vallei van Erzincan met aan beide zijden alleen maar besneeuwde toppen waarvan de meeste nog niet 'ontmaagd' zijn. Daarna maken we ons klaar om sporen trekken op een afdaling van twintig kilometer. Alsof de gong afgaat die het einde van de werkdag betekent, zo staat de boswachter ons weer op te wachten om ons naar het dorp te rijden. In het gemeentehuis drinken we een welverdiende kop thee. Het was tenslotte een topdag.

Het feit dat wij dit skigebied aan het ontmaagden zijn gaat nog steeds als een lopend vuurtje door de regio. Als we de volgende dag aan de voet van Mt. Tatlisu Kôy aankomen, worden

De tamtam gaat dat we in de stad zijn

we door een breed glimlachende burgermeester opgewacht in het theehuis voor een kop thee. "De bedoeling is om deze kam over te klimmen en aan de achterkant af te dalen", vertelt Yildrim. "Het schijnt te kunnen volgens de dorpsbewoners", zegt hij erbij, "Zij lopen met hun kudde schapen de hele zomer op deze berg". Hij krijgt gelijk, na een mooie klim komen we aan op de kam. Omdat het lawinegevaar redelijk hoog is besluiten we niet hoger te gaan en we trekken lijnen richting het dal. In de afdaling komen we een gevarieerd terrein tegen, met mooie glooiende hellingen, rotspartijen en bos. Uiteindelijk eindigt de afdaling in een kloof met een heerlijk kabbelende bergbeek. In de zon genieten we na van dit avontuur en lopen we richting het dorp. Het kan allemaal niet meer op wanneer blijkt dat onze Turkse gastheren geregeld hebben dat wederom iemand uit het dorp ons met de auto

Het hele theehuis liep leeg toen wij aankwamen in het dorp

staat op de te wachten. En bij het afscheid beloven wij de burgemeester dat we ooit een keer terug zullen komen.

Kaçkar-gebergte

Eén van de gebergtes waar je in Turkije geweest moet zijn is het Kaçkar gebergte. Deze bergketen ligt tegen de Zwarte Zee aan en is een van de meest onherbergzame gebieden van Turkije, wat de reden is dat de tijd er stil lijkt te staan. Het kost moeite om er te komen, maar je wordt direct beloond door een prachtig uitzicht op verschillende toppen, waaronder Mt. Kaçkar Da i van 3932 meter. Wij arriveren in Yaylarlar, dat aan het einde ligt van een grote kloof op ongeveer vier uur rijden van Yusufeli. Dit is het laatste dorp van de bewoonde wereld. Je kunt nauwelijks voorstellen hoe zwaar het leven hier moet zijn. Het is

hier zeven maanden winter en er ligt echt veel sneeuw. Er liggen veel oude lawines langs de weg waar we doorheen glibberen, in totaal stijgen we 1500 meter en het laatste stukje moeten we lopen, want de weg is te glad om bij ons pension te komen. Het pension kan zo in Zwitserland staan: het is prachtig uit hout opgetrokken en blijkt erg comfortabel met een centrale woonkamer met kachel. Tijdens het heerlijke eten maken we plannen voor de volgende dag. Yildrim heeft wel 'iets moois' in gedachten, een tocht die naar een pas op 3400 meter gaat. De bedoeling is dan vanaf de andere kant weer naar beneden af te dalen. "Kunnen we ons niet gewoon met de helikopter laten afzetten door Turkey Heliski?", vragen we aan Yildrim. "Als jullie veertig euro per minuut willen betalen voor een vlucht, dan wil ik dat best regelen", zegt hij. De volgende

ochtend gaan we om zeven uur op pad en lopen we via verlaten dorpen naar een plateau waar in de zomer de herders overnachten. Onderweg komen we niemand tegen en worden we omringd door verschillende toppen met een prachtig uitzicht op Mt. Kaçkar Da i. We hebben het gevoel dat we weer een diamant aan het ontdekken zijn, net zoals aan het begin van de week. De sneeuw die valt zorgt voor een heerlijk laagje poeder waar we op de terugweg onze sporen achterlaten.

Helaas moeten we na een week weer naar huis. In een kort tijd hebben we veel gezien en er valt nog veel meer te ontdekken. Wat ons betreft is Turkije vanaf nu bekend om zijn vele toer- en freeridemogelijkheden en de zeer gastvrije mensen. En misschien moeten we maar eens terugkomen om te gaan heliskiën, want ook hierom staat Turkije bekend. Kortom, voldoende reden om zeker nog een keer terug te gaan om de rest van dit prachtige land te ontdekken.

Reisinformatie:

1. Berggidsen

- www.alpinturkey.com
- www.hikingturkey.com

* beide zijn gespecialiseerd in het beklimmen van Mt. Ararat

2. Skiseizoen

- December tot en met mei.

3. Heliskiën

- www.turkeyheliski.com

4. Tickets/visum

- Turkish Airlines: een ticket kost ongeveer € 400,- naar Erzurum via Istanbul. Visum is niet nodig.

5. Skigebieden (officieel en over heel Turkije verspreid)

- Erzurum: tot 2.900 meter
- Kaçkar: heliskiën, tot 3.900 meter, € 40,- per minuut
- Mt. Ararat: 5.137 meter, geen liften, beklimmen mogelijk vanaf april
- Uludag: op twee tot drie uur rijden vanaf Istanbul.

En zo zijn er nog wel tien gebieden met vele toerskimogelijkheden.

6. Overnachting/eten

- Kosten zijn ongeveer € 40,- per kamer met ontbijt.
- Voor € 30,- eet je je helemaal rond met drie personen en de bediening is uitstekend.